

УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ТОВАРОЗНАВСТВА
ТА ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

ДО 100-РІЧЧЯ
НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ / ТЕБ-2020

*Матеріали
X Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції*

20 – 29 жовтня 2020 р.

**УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ННІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ТОВАРОЗНАВСТВА
ТА ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

До 100-річчя навчального закладу

**ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ /
ТЕБ-2020**

*Матеріали
X Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції*

20 – 29 жовтня 2020 р.

м. Ірпінь

УДК 502.17 (477)(06)
ББК 20/9 (4У) 1я43
Т 38

*Рекомендовано
Вченою радою ННІ інформаційних технологій
(протокол № 10 від 04 листопада 2020 р.)*

Техногенно-екологічна безпека України: стан та перспективи розвитку / ТЕБ-2020 [Текст] : матеріали Х Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, Ірпінь, 20-29 жовтня 2020 р. – Університет державної фіскальної служби України. – Ірпінь, 2020. – 239 с.

У матеріалах Х Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції розглядаються актуальні теоретичні, методологічні та практичні проблеми техногенно-екологічної безпеки України в сучасний період та в перспективі.

Значна увага приділена: сталому розвитку України в умовах євроінтеграції; сучасним видам науково-практичної діяльності людини в галузі охорони НПС; економіко-правовим засадам раціонального використання природних ресурсів; еколого-економічним аспектам промислових технологій; проблемам якості та екологічної безпеки продукції/послуг; формуванню екологічного світогляду, культури безпеки та здоров'я населення.

**Матеріали друкуються в авторській редакції.
За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається
на авторів.**

© Університет державної фіскальної служби України, 2020

П Е Р Е Д М О В А

Скільки існує людини, стільки і питання власної безпеки є важливим і актуальним для неї. Світовою спільнотою все більше приділяється уваги вирішенню проблем небезпек, які можуть бути спричинені як самою природою, так і діяльністю людини, причому останній чинник проявляється все відчутніше. Забруднення НПС та нераціональне природокористування – одні із найбільш нагальних і гострих проблем сучасності та вимагають участі усіх держав як на національному, так і на транснаціональному рівнях.

Особливої актуальності проблема техногенно-екологічної безпеки набула в останні роки: аварії, катастрофи, поглиблення екологічної кризи, екстенсивне використання природних ресурсів, ризику екологічної безпеки, глобальне потепління, зміна клімату тощо.

Саме тому на перший план все активніше виступають не стільки традиційні політичні й соціально-економічні проблеми, скільки злободенні екологічні проблеми та техногенні небезпеки, які в наш час посіли провідне місце серед проблем на загальнодержавному рівні.

Щоб привернути увагу суспільства до важливості і необхідності формування техногенно-екологічної безпеки на сучасному етапі розвитку України, враховуючи євро інтеграційні процеси, професорсько-викладацьким складом кафедри товарознавства та техногенно-екологічної безпеки Навчально-наукового інституту інформаційних технологій Університету державної фіскальної служби України вже вдесяте організовується Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція на тему: «Техногенно-екологічна безпека України: стан та перспективи розвитку / ТЕБ-2020». Пріоритетними напрямками даного наукового комунікативного заходу стали:

- Техногенна безпека як невід’ємна частина сталого розвитку регіонів України.
- Екологічні аспекти промислових технологій в галузях економіки.
- Проблеми якості та безпечності продукції/послуг в умовах євроінтеграції.
- Економічний та організаційно-правовий механізми управління природокористуванням та охороною НПС.
- Науково-практична діяльність в галузі охорони НПС.
- Формування екологічного світогляду та культури безпеки як чинник соціально-економічного розвитку країни.

Завідувач кафедри
товарознавства
та техногенно-екологічної безпеки,
К. Т. Н., доцент

Н.Л. Авраменко

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова – Пашко П. В., д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, Ректор Університету державної фіскальної служби України;

Заступник голови – Горбовий А. Ю., д.т.н., професор, академік Академії економічних наук України, академік Інженерної академії України; відділення економіки та менеджменту Словацької академії наук, директор ННІ інформаційних технологій Університету державної фіскальної служби України;

Гомеля М. Д. – д.т.н., професор, завідувач кафедри екології та рослинних полімерів Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»;

Желібо Є. П. – д.х.н., професор кафедри товарознавства та техногенно-екологічної безпеки Університету державної фіскальної служби України;

Маслак О. І. – д.е.н., професор, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри економіки Кременчуцького національного університету ім. Михайла Остроградського;

Шинкарук Л. В. – д.е.н., професор, член-кореспондент НАН України, завідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту Національного університету біоресурсів і природокористування України;

Шаблій Т.О. – д.т.н., професор кафедри екології та рослинних полімерів Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»;

Булах А.П., Начальник Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Київської області, полковник служби цивільного захисту;

Авраменко Н. Л. – к.т.н., доцент, завідувач кафедри товарознавства та техногенно-екологічної безпеки Університету державної фіскальної служби України;

Биховченко В. М. – к.е.н., доцент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту Національного університету біоресурсів і природокористування України;

Падун А. О. – к.б.н., доцент кафедри екології Національного авіаційного університету;

Федорчук-Мороз В. І. – к.т.н., доцент кафедри цивільної безпеки, заступник декана факультету екології, туризму та електроінженерії Луцького національного технічного університету;

Сагайдак І. С. – к.т.н., доцент кафедри товарознавства та техногенно-екологічної безпеки Університету державної фіскальної служби України;

Чорна Т. М. – к.т.н., доцент кафедри товарознавства та техногенно-екологічної безпеки Університету державної фіскальної служби України

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

СТАЛИЙ РОЗВИТОК І ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА: ТОЧКИ ДОТИКУ Авраменко Н.Л., Товстенко А.А.	13
ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА І ТОРГІВЛЯ: ЗМІНА ПАРАДИГМИ КОМЕРЦІЙНИХ ВІДНОСИН Барицька К.М., Гацька Л.П.	18
МОНІТОРИНГ ВПЛИВУ ЗОВНІШНІХ ЧИННИКІВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ Гришко Н.Є., Пивовар Ю.Ю.	24
ВПЛИВ ВІЙНИ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ Іванова В.В., Шатілова І.О.	28

ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ ПАВОДКУ НА ЗАХОДІ УКРАЇНИ В ЧЕРВНІ 2020 РОКУ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ СТАНУ ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ Карманний Є.В., Маленко В.О.	34
АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОГЛЯДІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ ЯК НЕВІД'ЄМНОЇ СКЛАДОВОЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СЬОГОДЕННЯ Ковжога С.О., Карманний Є.В., Хребтова Ю.А.	40
ЕКОЛОГІЧНІ РИЗИКИ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ ДОНЕЦЬКОЇ ТА ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ Козолис А.Р.	46
НАБЛИЖЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРАКТИКИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ДО ЗАРУБІЖНОЇ Маковецька О.О., Дмитренко М.П.	51
ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ Накемпій О.К.	57
РАДІАЦІЙНИЙ ФОН СЬОГОДЕННЯ Пилипчук О.Я., Кралевиц А.В.	60
THE ASSESSMENT OF THE AIRBORNE HEALTH RISKS AT THE CITY OF IVANO-FRANKIVSK Radomska M.M., Oyewole G.T.	64
МОДЕРНІЗАЦІЯ МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ З МЕТОЮ ПОКРАЩЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ВИРОБНИЦТВА ЯК КЛЮЧОВА СКЛАДОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ УКРАЇНИ Романь А.М.	67
ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕРОБКИ ПОЛІМЕРНИХ ВІДХОДІВ Федорчук-Мороз В.І., Вісин О.О.	73

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ

Накемпій О.К.,
старший викладач кафедри екології та економіки довкілля
ТОВ «Технічний університет «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»»

Стратегічним завданням сталого розвитку України є збереження здоров'я нації. На сьогоднішній день спостерігається тісний функціональний взаємозв'язок між екологією довкілля і рівнем здоров'я різних груп населення, коли динаміка зміни здоров'я і особливості патології людини розглядаються як функціональний елемент єдиної антропоєкологічної системи. Проблемами відходів в Україні є значні обсяги накопичення та відсутність або недосконалість заходів спрямованих на запобігання їх утворення, утилізацію, знешкодження. Це поглиблює екологічну кризу в країні і є фактором, який гальмує економічний розвиток.

Екологічними проблемами металургійної промисловості України є підвищена матеріало- та енергоємності виробництва. Середня енергоємність виплавки сталі і виробництва алюмінію на підприємствах вище на 20-30%, ніж в країнах США, Японії; виробництва прокату – майже на 60-80%. Подібне неефективне використання природних ресурсів в умовах обмеженості сировинної бази перешкоджає ефективному розвитку галузі. У зв'язку з цим на перший план виходять питання зниження ресурсоємності металургійного виробництва на всіх переділах – від видобутку і збагачення сировини до випуску готової продукції. Іншим найважливішим завданням екологізації технологічних процесів є переробка виробничих відходів, що утворюються на стадіях виробництва в зростаючих масштабах. Це має особливо значення для

металургійної промисловості, де вихід відходів перевищує випуск цільової продукції в чорній металургії в середньому в 6-7 разів, а в кольоровій металургії – в 65-75 разів. У той же час, металургійні відходи можуть використовуватися в якості перспективної вторинної сировини. Високий рівень утворення відходів та низькі показники їх використання як вторинної сировини призвели до того, що в Україні щороку в промисловості та комунальному секторі нагромаджуються значні обсяги твердих відходів, з яких лише незначна частина застосовується як вторинні матеріальні ресурси, решта потрапляють на звалища. Так, тільки утилізація відходів дозволить розширити ресурсну базу металургії з багатьох видів дефіцитної сировини, забезпечить 10-12% приріст обсягу виробництва металів, а також 5-10% зниження енерговитрат на виробництво продукції при скороченні в 7-8 разів викидів в атмосферу, в 3-4 рази скидів у водойми і в 2-10 разів кількості твердих відходів, що утворюються в галузі [1].

Ситуація, яка складається в Україні обумовлює необхідність створення та забезпечення належного функціонування загальнодержавної системи запобігання утворенню відходів, збирання, перероблення та утилізації, знешкодження і екологічно безпечного видалення. Це повинно бути невідкладним завданням навіть в умовах відносної обмеженості економічних можливостей як держави, так і основних утворювачів відходів. Таким чином, єдиним можливим шляхом урегулювання ситуації є створення комплексної системи управління відходами у металургійній промисловості. У 2017 році було схвалено Національну стратегію управління відходами в Україні до 2030 року, основна мета якої є створення умов для підвищення стандартів життя населення шляхом впровадження системного підходу до поводження з відходами на державному та регіональному рівні, зменшення обсягів

утворення відходів та збільшення обсягу їх переробки та повторного використання [2]. Однією з цілей якої, є визначення обов'язкових до виконання виробниками та імпортерами норм підготовки для повторного використання та перероблення відходів чорних металів та алюмінію до 75%.

Перелік використаних джерел:

1. Крутякова В. І., Харічков С. К. Екологізація як складова стратегії переходу України до сталого розвитку //Цілі збалансованого розвитку для України. – 2013. – С. 18-19.
2. Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/820-2017-%D1%80#n8> (дата звернення: 20.10.2020).